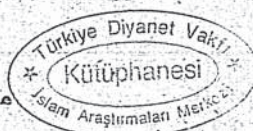

علوم اقتصادی و اجتماعی

مجموعه گار

مراکز اوز بشقی کونی نشر اولنور

مؤسسلری :

احمد شعیب ، رضا توفیق ، محمد جاوید

مندرجات :

مقدمه و پروگرام : احمد شعیب ، رضا توفیق ، محمد جاوید .
 — بکر منجی : عصرده تاریخ : احمد شعیب . — قانون اساسیزک
 مالیه قانونی : قنده کی موادی : محمد جاوید . — نفوس مسئله سی
 و اهمیت سیاسی و اجتماعی سی : رضا توفیق . — دولت و جمعیت :
 احمد شعیب . — روم ایلی تمدن و فرلی : محمد جاوید . —
 فرانسه اخلال کیمیری : احمد شعیب .

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد جاوید

نسخه سی : ۱۰ غروش

استانبول

امور اداره و تحریریه : باب عالی جاده سننده شهرول مطبعه سی ، نومبرو ۶۶

تاریخی عصرده تاریخ

طرز قدیم اوزره محرر تاریخ صرف مؤلفلرینک مکر صنعتکارانه لرینه،
 قوه مخیله لرینه تابعدی. هرودوت کبی الک اسکئی مورخلر وقایع تاریخیه نک
 علل واسبابی بحری ایتک، دوغرو اولوب اولمادقلرینی تدقیق آیه مکه
 یک از اشتغال ایدرلردی. بومورخلر برطاقم قصص و روایاتک ناقلی
 ایدیلرکه خاقلری ده بومسلکی تقلید و تعقیب ایندیله. قدما ماضی تاریخیه
 نامنه حافظه بشرده قالان شیرلی بیلورلردی. حال بوکه حافظه ده یاشایان
 بالخاصه قصص و روایات، یعنی ماصالردر. مع مافیله بونلر حکایات ابتداییه نک
 اوزمانلر یکانه منبعلری ایدی. تاسیت کبی الک جدی روما مورخلری
 وقایع ماضیه ده هر شیدن اول قوه مخیله لرینک مساعیسنه ماده ابتداییه
 آریان برر صنعتکاردی. تاسیت دیرکه: «تاریخ، انواع ادبیاتن خطابت
 و بلاغت قسمه داخلدر». بناءً علیه مورخلر اثرلرینی دعوالرینی محق
 کوستره جک ویا انسال آتیه یه عالی بر مثال اخلاق اوله جق صورته ترتیب
 ایدرلردی. بونک ایچونده اشخاص وقایعه، قهرمانلرک اغزیه برطاقم
 پارلاق جملهلر، کوزل نقطلر قویق خصوصنده هیچ تردد ایتزلردی.
 ایسته بوصورتله تصادفاً الله اینلمش بعضی حقیقت پارچه لرله قسم اعظمی
 ماصالدن مرکب اولمق اوزره تاریخ نامنه برطاقم حکایه لر ترتیب ایتشلردی که
 بالاخره بطون آتیه بونلری تکرارایده ایدم مختلرینه اینانمایه باشلاشلردر.
 تدقیقات علیه بونلرک عناصر خیالیه دن مرکب اولدیفنی اثبات ایتدی.
 بیک سته دنبری دماغ شبانه بونلری دولدورارق اذربلتمک تاریخ بیلکدر
 ظن ایدلمشدی!

تاریخك بوطرز تلقی ادبی و خیالیسی مورخین قدیمه ایله اولمه مشدره .
 بوتون تنقیدات محقهیه رغماً یا شامش والیوم بك زنده در . بوكا بك چوق
 مثال کوسرتیله بیایر . مثلاً بعض مناظر طبیعیه تصویریاتی خارجنده
 رمانك « حیات عیسی » اثرنده بك از دوغرو سطر واردر . لکن نه
 شایان حیرت برحکایه ! ذاتاً بوطرز کتابلك قازاندقلری موفقت محاسن
 ادبیه سایه سنده در . چونكه علی العاده قارئینك مورخدن ایستدیکی شی
 غریب سرگذشتلر ، مناجات واستمدادلر ، نفرت ولعتلر ... والحاصل
 قارئی مست و مسحور ایدیچی کلماتدن مرکب برموسبقی . بوزمین اوستنده
 ایسه رومان بك مقدردر . فقط رومانه سق تاریخی او درجه خیربالاماملی
 مادامكه بزى علاقه دار و متأثر ایتك مزیتی حائز . شوراسی آشکاركه برمورخ
 نه درجه صنعتکارایسه حقیقتدن او درجه ده اوزاقده قالیر . چونكه صنعتکار
 هرشدی بویوتمهكه ، حجم حقیقتدن بك فضله کورمهک میالدر . مشکوک بر
 طاقم فرضیات و فضایا قوه مخیله سنی تغدیه نه کافیدر . صنعتکار حقایقه
 لزومی درجه سنده التفات ایتمز ، اوهام و خیالات ایچنده مفتونیتلره ،
 هیجانلره دوشر ، بعضاً برکله ، برخیال ایچون هرشی فدا ایدر ،
 موضوعك شورقتی ، قیمت فجیعہ سی اوزرینه کندینی غائب ایدر . فوستل
 دو قولانژ دیركه : « جمیات قدیمه نك عادات ، اعتقادیات و طرز تفکرلری
 بزمنکیلرینه اصلاً مشابه دکلدی . حال بوكه صنعت شخصی اولوب
 صنعتکار اشخاص و وقایعی حس و ذوق ذاتیسنه کوره محاکمه ایتمی
 ایسه طبعیدر . ایسته بونك ایچوندركه رومان تاریخی تتبع ایدلدیکی
 زمان کورولوركه اونى هر نسل کندى حسیاتنه کوره محاکمه ایتشدر .
 دیگر طرفدن اعصار خرافات یا شایان اقوامی تدقیق ایدرساك مثلاً
 یونانیلر افعال واجراآت بشریه به هر زمان الهلرنی مداخله ایتدیرلردی .
 هومرهك حکایاتی اوقویکمز ، همان هر صحیفه سنده معبودلر حرکت ایدر .

خريستيانلغك مظفر يتدن صوكره تاريخك ته اولوژيك تلقيسي صراحة
 تعين ايدوب عصر بعد عصر كسب اهميت ايندى . روما كليساسى تاريخى
 دائرة حكم ونفوذينه آلمشى . كيزو ديوركه : « بشجى عصر دن اون التجى
 عصردهك اولان تاريخى نظر مطالعه دن كچيريكز . فكر بشره حاكم اولان ،
 اوى اداره ايدن ته اولوژيدر . مسائل فلسفيه ، سياسيه ، تاريخيه هپ
 ته تولوژى نقطه سندن تدقيق ايدلمشدر . اوبر نوع قانكه باقون وده قارت
 كلنجيه قدر اوروپا عالمك دامارلرنده جولان ايتمشدر . اون برنجى لويى
 وارداتك قسم اعظمى اعزء نصرانيهك حمايه سنى صائون الموق اوغرنده
 هبا ايتمشدر . بونلرك افعال بشريه به مداخله ايله تأمين مظفريته
 چاليشه جقلرى ظن اولوئوردى . ياقين زمانلره قدر انك مشهور فيلسوفلر
 بونوع اعتقاداته اشتراك ايتديلر . بونوع فكرلردى كه لائىنجى بك نيكيين
 فكرلره سوق ايتمشدى .

تاريخك ته تولوژيك ورومانه سق طرز تلقيسى ترك ايدلمه سى اوزرينه جريان
 ايشايى ايضاح ايجون باشقه سبيلر كشف ايتك ايجاب ايندى . وايشته
 بولزومدن تاريخك تلقى فلسفيسى دوغدى . اوبزه اوكره تيورك حادثات بر
 طاقم ضروراتك تحت تاثيرنده در . وعلم ايشته بوضروانى تسينه چاليشيور ؟
 لكن اونلر اودرجه مشوش كه كاملاً دفعى بك كوچدر . واقعا بعضى اسباب
 عظيمة عموميه مك تاريخده وجودى انكار ايديله من . مثلاً سزاريزمك
 روما حياتك دورلرنده ضرورتى ، بر زمان معينده اوروپا ممالك مختلفه -
 سنه دوغرو حركتى ، ره آقسونلرى آقسونلرك تعقيبى ... كى . لكن
 تاريخ اوله وقايله مشوندر كه بووقايع بوس بوتون باشقه وبربرينه
 اصلا بكنز مهين اشكال التده وقوعه كله بيليردى . زيرا هچ برقانون عمومى
 اونلرى تحت ضرورته آلماشدر . مثلاً انكلتره تكاملى اكر هاستغ

محاربه سی نورمندر طرفدن غائب ایدلمش اولسه ییدی احتمالکه بوس بوتون باشقه اوله جق ایدی . اکر آنیال تشبثده موفق اولوب رومانی ضبط و بوراسنی بر قارطاجه مستعمره سی شکلنه صوقسه ییدی تاریخ عتیقک بوتون طرز جریانی ، مدینتک شکلی صورت عمیقده تبدل ایده جک ایدی . بناء علیه قرانین یا خود فلسفه تاریخه دار مناقشه ایتک بوشدر .

برکره حادثاته وقوفز نام دکل . وقعه نویسان انجق نظر دقتلری حالب اولانلری ضبط وقید ایتشدر . و بونلرک حالب نظر دقت اولوشی اهمیت مستقبله سندن ناشی دکل بلکه اوئانده کی اهمیت ظاهر یسندن دولانی در . هاستغ محاربه سی انکتره تکاملنی تعیین ایتدیکندن پک مهمدر . و آزلو محاربه سی ایسه ظاهر آنه قدر مهم اولورسه اولسون حقیقت حالده هیچ بر نتیجه تاریخیه سی اولمایان بر حادثه در . چونکه ناپولیون بر محاربه نی قازانش اولسه بیله تاریخک محاربه سی تبدیل ایتش اولیه جق ایدی : ناپولیون کوچوک بر اردویه مالک اولوب ارتق بونی تزییده مقتدر اوله میه جفتندن سقوطی انجق بر قاچ هفته تأخیر ایده جک ایدی . ایسته بوقدر . انسانلر مشاهده ایتدکری حادثاتک نتایج مستقبله سه حکم ایده مزلر . حیات اجتماعی تک تبدلات عظیمه سی حس اولونمیه رق وجوده کلیر . و بالکزر بر مدت صوکر ! کوروله بیلیر . ایچنده یاشایانلر بون حس ایتزلر بیله . استقبال اونی تهیه ایدنلر مستور و خفیدر . بر مورخک ضبط وقیده نزل ایتیه جکی و ظاهر آ پک از حائر اهمیت بروقه مثلاً بر کشف ، بر بویوک محاربه تک غیب و یا قاز نیلما سندن زیاده نتایج صناعیه ، سیاسی و اجتماعی به باعث اوله بیلیر . دیمک اولویورکه تاریخده بروقه اسباب عظیمه عمومی به و بویوک قانونلر . تابع اولانلر ده لایتدر . مثلاً فرانسه ، ماضی تاریخ یسندن دولابی بویوک اختلالی متعاقباً مونارشیک (وحیدالامر) بر حکومت تولید و بوندن

اول حکمفرما اولان دهشت و فترتدن دولایده دیققاتور میندانه
چیقاراجق در . اکر بو دیققاتور بوناپارت اولماسهیدی بی شهبه مورو ویا
باشقهسی اوله جق ایدی .

لکن بونلر بوناپارت کبی صاحب دها اولمادقلرندن دها از پایدار
واماده حکومت دها اول وقوعه کله جکدی . فقط بویکیت تاریخی پک از تبدیل
ایدر کورولورسه ، برکزه ده حادثانک نتایج بعیده سنی نظر دفته آلام :
اگر بوناپارت فرانسه تاریخ مفاخرنده اوشانی مظفریاته نائل اولماسه ایدی
بالاخره باشنه براوچخی ناپولیون چیقوب قومون فلاکتزینسه دوچار
اولیه جق ایدی . ایسته بو حادثات اخیر هپ قانون عمومیدن مستقل
و مستقار ، بوتون بونلر بویوک ناپولیونک بویوک دهاسی نتیجه سیدر .
ایسته بوراده تصادفک تاریخده اوینادیی رولک بر دلیل جدیدی دها
کورولور . الحاصل تاریخ دایما حرکت ایدن اسباب عمومیه میاننده
اولجه رؤیت و کشفنه امکان اولمایان اسباب تالیه و عارضیه ایله دولودرکه
بعضاً اهمیتلری پک زیاده در . اسباب عمومیه بی ، اولجه کشف ایتک هر زمان
قولای دکدر .

انسانلری اداره ایدن عقل و ذکا دکدر ، هیأت مجموعه سی طبیعت
اساسیه منری تشکیل ایدن وحشیات نام عمومیسی التنده طوبالان سوق طبیعی ،
احتیاجات ، احتراصات کبی شیلردر . واقعا محصول ذکا و عرفان اولان
کشفیات علیه و صناعیه شرائط موجودیت بشریه بی تعدیل ایده بیلر .
بناء علیه ذکا بو تبدلاتک بالواسطه علتیدر . صحنه عالمده بارلاق روللر
اوینایانلر فرط ذکالریله دکل بلکه حسیاتلرینک یعنی طبیعت اساسیه لرینک
مقوتی سایه سنده بوکا موفق اولمشلردر . روما ایمپراطورلانی انقراضه یوز
طوتدینی زمان رومالیلر هر زماندن زیاده معلوماتی ، تربیه لی و ذکی ایدیلر ؛

لكن تأمين عظمت و اقبالرينه باعث اولان طبيعت اساسيه لرينه آرتق
صاحب دكلردی ؛ ثبات ، ثانی ، فدای نفس کبی اوصاف اساسیه لرینی
غائب ایتمه لرندن دولایی محو اولدیله . نته کیم جنونی آمریقایلر شمالیرک
قانون اساسیلرینی همان عیناً اقتباس ایله دکلری حالد اولنرده کی قوه تشبیه
قوت حسیات ، قانون و وظیفه رعایت کبی اوصافه مالک اولما لرندن
دولایی الان استبداد و اغتشاشدن کندیله رینی قورتاره میورلر . خلاصه
کلام ، افکار و اعمالزک ناظمیری حسیاتدر . جمعیات ارزولر ، احتراصلر ،
اعتقادلر ، احتیاجلر ، یعنی حسیات اوزرینه مؤسس اولوب محاکمات
و معقولاته مستند دکلدر . شبهه سز بو حسیات ، خفی بر منطقه تبعاً
تبدل و تکامل ایدیور سه ده بو منطقک قانونلرینی هنوز هیچ بر متفکر
کشف ایده مه مشدر . آملزی ، احتراصاتمزی تولیدیدن قوادماً غیر
قابل مقاومتدر . عقل بونلری نیلیور . بیسه ده برشی یایماه مقتدر دکل .
حال بوکه بو مظلوم و لکن حاکم قوتلر روح تاریخدر . بوقوتلر انسانلری
اکثریاک بدیهی اولان منفعتلری خلافته سوق ایدر . تاریخک گذارش اعصار
و ادوار اراسندن صنعتلرینی ، اجرات و افعالت او قودیمز آقورلری
حرکت ایتدیرن بواسرار آلود اولانلردر . انسان دائماً کنديسنک رهبری
عقل اولدیغه قانعدر ؛ حقیقت حالد ایسه افعال حیاتیه سی پک نادراً عقلی
طرفندن اداره ایدیلیر . افعال و اجراتمزک مولدی حسیاتمزک منطقیدر .
اک دهشتلی مستبدلر بو منطقک ثقلتی حس ایتشار و اونکله مبارزه
ایده مه مشدر . ناپولیون دیورکه :

« بر جوق پلانلره ، تصوراته مالک اولدم . لکن بونلرک برینی اجرا
ایده جک حریته مالک اولامادم . سفینه دولتک دومتی قوتلی الزمله
طوئدم و لکن جریان او قدر شدتلی ایدی که بر درلو ارزو ایتدیکم جهته
سوق ایده مه دم . اصلاً کندی کنديمک حاکمی اولامادم . دائماً حال

و تصادف طرفدن اداره ایدلدم . « کورولیورکه اک قوتلی حکمدارلر بعضاً ارزو و مراملرینی اجرایه غیر مقتدردر . او ارزو بیکلرجه نامرئی کوچوک ارزولره چاریبور و ایشته بونلرک هیأت مجبوعه سی اجرای حکم ایدیور . بو کوچوک آمال مشترکه نك اسبابی ایضاح ایتک ، بونلرک طرز تبدلارینی اکلامق ایچون اولو اشخاصک صوکره اقوامک و نهایت خلقک بسیقو لوژیسی معلوم اولمی که حال حاضرده بونلر دأر پک از شیلر بیلورزه ایشته تکامل تاریخی اداره ایدن اسباب عمومیه ایله بواسابنی تعدیل و تبدیله مستعد اولان اسباب عارضه یی کوردک . بواسباب تالیه اولجه کشف ایدیله مز . یالکز اسباب عمومیه بعضاً بزه معلوم اوله بیلیر . اونو اولجه کوروب آکلایه بیلیرزه .

عصر اخیرده بوتون مورخلرک مربوط اولدقلری شی بواسباب عمومیه نك تدقیقندن عبارتدی . اولر علل و حادثاتک نه درجه متنوع ، متعدد و ازمنه یه کوره ناصل دیکشدیکنی پک از کوره بیلشدر . بناء علیه تاریخک تسلسل و ارتباطنه دأر ایضاحاتلری اکثریا طفلانه در . بعضیلری ایچون بر قومک بوتون تکاملنی ایضاحه یالکز اقلیم کافیدر . دیکرلری ده هه کل ایله برلکده پک آشکار اولان شو فکری مدافعه ایدیورلر : « بر جمعیت حاضرده حال سابقنک نتیجه سیدر . « ینه هه کل ایله برابر بر قسم حکما بیوک آدملره حادثات اوزرنده فوق العاده بررول عطف ایدیورلر . توقویل کبی مورخلر دخی بر قومک تکاملنی مؤسسات سیاسیه و اجتماعیه نك تعیین ایتدیکی ادعا-نده درلر . تن تاریخده علت حاکمه اوله رق هرق ، محیط ، آن نظریه سنی اورتایه آییور . فوستل دوقولاثر بتون مدنیت عتیقه یی قدما نك اجداده ، امواته قارشنی اولان حرمت فوق العاده لرندن چیقاریبور . صوک زمانلر ده ده بوکون ده تاریخک اک باشلی علتی اوله رق عوامل اقتصادیه کوستریلور .

حادثات تاریخی که سبب تولدینی کوچوک مقداره عوامله اسناد
ایتمکله برابر راستین بر نظر نافذ انتقاد مالک مورخین باشقه عواملک
موجودیتی ده کورمشلردر. مثلاً حادثاتی عوامل ثلاثیه عطف ایدن تن
فرانسه اختلافی تدقیق ایدرکن بونلری مداخله ایتدیرمیه رک بالخاصه
خاتمک قابلیت تهجیه سنی، روحی تبیع ایدیور؛ محیطانک تأثیرینی اعمال
ایدیور؛ حال بوکه بو دورده تأثیری عظیمدی. والحاصل اسباب طبیعی
ارتق تاریخی کیمشدر ولکن بو اسبابک تأثیر و عملانی بحق تعییندن هنوز
یک اوزاغنی. بو عوامل زمانه کوره یک مختلف صورتده اجرای تأثیر
ایدیورلر بمضیلری از جمله ترقیات صناعیه، مثلاً ما کنه لر زمانزده یک بیوک
بر رول اوینادقلری حالدله اولجه هچمدی. نته کیم وقیله بیوک ایمراطور لقلر
تأسیس ایدن، قانلی محاربه لره باعث اولان منازعات مذهبییه یک نفوذی
زمانزده ضعیفدر. اگر حکمت تاریخ نامی التده بو اسبابه وقوف مراد
اولنیورسه دینه بیلیرکه بوفلسفه هر دوره کوره دیکشیر. بو عواملک خارجی،
استقبالک تکامل تاریخی سنی تعیین ایدم جنک باشقه عواملک ده دوغدیغنی
کوریورز. مثلاً اوروپای مرکزی قومشولرینک اوسته آتیلق ایچون
مترقب فرصت اولان حکومت معظمه عسکریه طرفدن اشغال ایدلمش.
حکومت متحده اوروپایه اولیه مدهش بر رقابت اقتصادی یاییورکه،
اوروپا حکومت متحده نک اتساعات تجاریه سنه قارشى هرکون بر ازدها یوکسک
سدلر یابارق بر پارچه کنیدیسنی مدافعه ایده بیلور. اوزون بر او یقودن او یانان
آسیا، اوروپانک اک عسکری بردولتی مغلوب ایتمش و عرق ایض ایچون
بر تهلکه اولمشدر. اولاً اقوام اره سنده مدهش بر مرکز جنک اقتصادی
ناتانیاً شمعدی به قدر مثنی نامسبوق محاربات. ایشته افق استقبالک مظلمتی!

تبیع تاریخنده علمی اصوللر :

عمومیتله مورخین طرفندن تدقیق ایدیان تراجم احوال حکمداران

وحکايمه محارباتي برطرف ايدلم. يکي اصوللر بوزلردن پک چوق فائدهلي شيلري قارا کلقدن ظاهره چيقارمشلردر. بواصوللر بر قومک بر آن معينه حال مادي، اخلاقي و فکري سني ميدانه قويارق اعتقاد ائنگ، مؤسسائنگ، صنايعنگ، صورت توسعني کوسته ريپورلر: اغير و لکين ائين بر صورتده کوروپورزکه تتبع تاريخ و قتيله صرفه ادبانگ ايکن بوکون علمانگ اثری اولوق اوزرده در. قوه مخيلهنگ هوسات و آمالي يرينه حقيقت عليه قائم اولويور. روصونگ زماننده جمعيات ابتدائيهنگ مکمليتنه دائر سرد ايديان افکار ضريبه يي کاملاً تبديل ايدن علمدر. ژه تولوزی و پالهلونتو لوزی اجداد منگ تاريخني ترسيم خدمت ايتدی. انارعتيقه زه ماضي قبل التاريخي بوتون صفحات مختلفه سي ايله ياشاندى. عالیه، اخلاق، حق تصرفک منابني کشف و بونلرک کچيرديکي صفحات مخلفه يي اوکرتدی. بوسايه ده بيله ديکمز لسانلر، مدنيتلر، عرقلر ميدانه چيقدی. مصريلر، آثوريلر، کلدانيلر، فينيکه ليلر، بابيلر حقهده کی معلومات تاريخيهنگ يکيدن اوکره نيله سي لزومي حس اولوندى. بشرک تکامل مادي و فکري سني بنا ايدن آنتر و پولوزی ناطقه بردازانگ، ادبانگ مباحثات و مناقشات يرينه امين و ثائق ميدانه قويدی. ايکي وقوف مهم: تکامل، و مربوطيت. تحريات حاضره سايه سنده ارتق مرتبه بداهته واصل اولدی. بوايکي اساسک معلومات مختلفه بشريه يه تطبيق بومعلوماتي کاملاً دکيشيردی. مثلاً قانون تکامل جمعيات بشريهنگ طرز تلقيسي بوس بوتون تبديل ايتمشدر. و قتيله مشهور کوييه کره ارض و اوستنده کی مخلوقا قاده وقوعه کلن تبدلات عميقهنگ شتله و بر سلسله انقلابات و ابداعات متواليه ايله وجود پذير اولديغني ادعا ايتمشدی. لکن بز شيمدی بيلورزکه بوانقلابات اويله شتله حاصل اولمامش؛ کوچوچک برنخم ناصيل ياواش ياواش قوجه بر اغاج اولويورسه بو عالمده اويله حس

ایدلز تغییرات تدریجیه ایلد کیشمشد. بوتبدلات کونی کوننه تعقیب اولونورسه کوزه کورونمیه جک درجه ددر. کرک موجودات ذی حیاطده، کرک جمعیات واعتقادیاتده کی تبدلات عمیقہ پک تدریجی، پک آغیردر. یوکسک شکلار چیقمازدن اول موجودات و اشیادائما برسلسله اشکال متوسسئنه دن کچمشد. والحاصل هر یرده قانون تکامل و مربوطیت. و قتیله هه کل تاریخ نقطه نظرندن قانون تکاملی مدافعه ایتش، فقط بو حقیقت بر جوق مؤلفار و رجال سیاسیه ظرفدن پک از اکلاشیله نیلشدی. هله ایلک فرانسر جمهوریتنک واضع قانونلری بونی هیچ یلیورلردی. اویله تحیل ایدیورلردی که ماضی نظر دفته آلتماق سزین بر جمعیتک هر پارچه سی بردن دکیشدیر بلوب یکیدن یاییله. بیلیر. و ایشته بوفکری تطبیق ایچون بردن بره و بوس بوتون ماضیدن قطع علاقه ایدره رک بردور جدید کشاد ایتدیلر. لکن بر آن ایچون بوغوله بیان صدای اموات برمدت صوکره یکیدن فریاد، یکیدن اجرای حکم و نفوذه باشلایه رق ماضی تکرار عودت ایتدی. تکامل و مربوطیت قانونلرنک تاریخچه کیرمه سی پک مشکلاته اولدی. فرانسه ده بونلری اک اینی اکلایان تهن، فوستل دو قولانژدن باشقه سی کوستریله من. قولانژ دیرکه: «ماضی انسان ایچین کاملاً اصلاً اولمز. انسان اونو اونودا بیلیر؛ فقط او انسانی دایماً محافظه ایدر، براقاز. هر دورده اولدینی کی او بوتون افکار سالفه نك محصول وزیده سیدر. مدنیات حاضره تمامیه مدنیات ماضیه دن چیقمش و مدنیات مستقبه نك تخم لری ده پیدر بی نشر ایتمکده بولومشدر.» بو قواعدی قولانژ روما تاریخنه تطبیق ایدره رک اونک یکدیگر بینه نه درجه مربوط اولدینی و مؤسساتنک تبدلات شدیدیه معروض اولمادیقی س-ویله یور. امپراطورلر زماننده بیله جمهوریت هیچ غائب اولمامشدی. روما دولتی جمهوریت تسمیه سندن خالی قالمادیقی کی امپراطورلرده سنا و ملت نامه

اداره لسان ايدورلردی . دأما انتخابه تابع طوتولان ايمراطورلر حقيقت حالده قيد حياتله منصوب حقيقي رؤسای جمهور ايدیلر . اونلر شيمدی جنوبی امريقادہ حکمفرما اولان کوچوک تيرانلرله قابل قياسدر، ماضي ايله بومربوطيت رهنه سانس دورنده ده مشهود . سنيوبوس بحق ادعا ايديورکه اکر صنعت واديانده برره نه سانس اولمش ايسه اون اتنجي عصرده دکل طقوزنجي عصرده شارلمان زماننده در . طقوزنجي عصرده مجددايدن عنغه ارتق دوچار انقطاع اولمادی . صنايع وادبيات دوغمايور بلکه تکاملريني تعقيب ايديورلردی . ترقیات صنعت اون ايتنجي عصرده ايدن اتنجي عصره قدر هيچ دور مامشدر .

خلقك، عرقلرك روحنی تبع ايدن بسيقولوزی مؤسسات واعتقاديانك صورت تولدلريني آكلامايه خدمت ايتدی . حادثات تاريخي توليد ايدن عوامل مياننده الك مهمي بسيقولوزيك عواملدر . بزم حادثاته عطف ايتديكمز اهميت ، قيمت الحاق حصوله كيتيردكاري انطباعات وابسته در . بوانطباعات نتايجيدركه بالاخره علل واسباب اولورلر . مورخ وبالخاصه رجال دولته لازم معلومات مختلفه بشريه ي ترتيب ايدرسهك ايلك درجده احوال روحیه ملته ، خلقك تمايلات وحمالات حسيه سنه تماس ايدن عللر وتكامل ترتيب بشريه حقندهكي قانونلر قونماليدر .

بونلرك احوال مختلفه دهكي طرزحركتلرينك مفتاحي ايسه بسيقولوزی علمك النده در . شهسز ، مليونلرله انسانلری اداره ايدن اشخاص عظيمه تاريخيه فطره ياخود بالجهريه بعض معلومات اساسيه بسيقولوزيه مالاك ايسه لرده بونلر ناتمام وهرحاله غيرقابل تطبيقدر . مثلاً شايان حيرت بر صورتده فرانسلرك خلقت قوميه سنی ، تمايلات تكميله سنی بيلن نابوليون انكليز ، روس ، اسپانيوللرك روحنی اصلا بيله مشدر . مثلاً افكار عموميه ده

بویوک حرکتلر تولید ایتدیره جک و یا خود بو حرکتلردن اونلری فراغت ایتدیره جک قواعد پسیقولوژییه رجال دولته سؤال ایدیله جک اولسه پک مشکل موقعده قالیرلر. ما کیا و دل وقتیه رؤسای دولت ایچون بعض قواعد سرد ایتمشده بونلر پک مختصر و جمله سی حیل و شدت استعمالنه مختصر کیدر. الیوم مهره ارباب سیاست احوال مشکله ده، خط حرکت اوله رق یاضعف و یاشدتی قبول و بعضاده منابّه بر اصولدن دیکرینه کچورلر. ایشه روسیاده جدی برواسطه حکم و نفوذ ایچ شدت اولدینی فکری حکم فرمادر. فرانسه اختلالی باشقه هیچ برواسطه طانیادی. مؤسسنین مذاهب ایسه موقیتلرینی وسائط مختلفیه مدیوندرلر. بوده کوسترکه شدت بعض زمانلرده برواسطه موقیت اولایلیر، فقط دائماً تأمین موقیت ایتن و بالخاصه چوق زمان ایچون اصلا.

خلق واقوامک پسیقولوژیسی الک مهم حادثات تاریخیه ماضیه و مستقبله نك مفتاحی جامعدر. مذاهب و ایمراطورلقلرک تأسیسنی تعیین ایدن حرکات عظیمه خلق در. روماده محاربات داخلیه، ماریوس، سیللا، قیصر و ایمراطورلر حرکات خلقک نتیجه لیدر. بو حرکات قرون وسطی وازمنه جدیدینی ده املا ایدر. چونکه اهل صلیب، محاربات مذهبییه، عرب ایمیرا- طورلقلرک تأسیسی، فرانسه اختلالی، قومون.. هپ بو حرکاته مدیوندر.

حسیات عوام متحسینک قانونی، ریاضیونه کوره معادله سی نه در؟ خلق لایتغیر برصورت و نتیجه ده بر ادمک تیرانقلنه کیرمک ایچون فرط شادمانیدن افراط سربستی به وشدته ناصل کچورلر؟ ایشه بونی بیلیمک لازمدر.

آبدان و انار صنعت. — مورخلر پک آز اهمیت ویردکری حالده آبدان و انار صنعت تاریخک الک مهم منابعنددر. و بونلر اصلایالان سویله مین.

کتابلردر . او قومق بیلر ایچون شایان حیرت بر لسان وضوحه مالکدر .
 و بعضی اقوام حقنده بالخاصه مصریار ، انوریلر ، هندولرک اسکى تاریخلری
 یازمق ایچون همان یکانه منبع آبدلردر . اونلر بزہ کتابلرک سوبله مدکلری
 افشا ایدرلر . شمدی یه قدر زیر تراب نسیانده قالان آبدان ، انار صنعت
 سینۀ زمیندن چیقاریلهرق حل ایدیلن نقوش کتابانی انسانلرک بیکلرله
 سنه لک مساعیسی ، افکارینی ، آمالنی بزہ اوکرتدی . انار صنعتک
 تبعی اقوام شرقیه حقنده اولدینی قدر اوروپا تاریخی ایچینده فائده بخش
 و ثائق احضار ایشدر : مورخلرک افاده لرینه اینامق لازم کلیرسه قرون
 و سطا ده صنعت پک آز ترقی ایشدر . حال بوک معمارلرک ، رساملرک ،
 هیکل تراشلرک قویو مجملرک بودورده کی اناری تدقیق اولونورسه اکلاشیلرک
 بو فکر تاریخک میدانه چیقاردینی خطالردن بریدر . فرانسه صنعت
 ملیسی قرون وسطی ده اولدینی قدر اصلاً توسع ایشمیشدر . بر مدیتی
 تتبع خصوصنده انار صنعت جانلی بر تاریخدر . او هر دورک بونون افکار ،
 اعتقادات و آمالنی بزہ کوسته ریر . چونکه صنعتکارلر اکثریتله
 ایچنده یاشادقلى دورک احتیاجات ، حسیات و اعتقاداتک ترجانیدر .

زبدۀ کلام شوا اولویورک وقایع اجتماعیہک عوامل مولده سی اودرجه
 مؤثر ، و بویله اولقله برابر اودرجه متنوع که علم اجتماعی بونلرک هنوزدرجه تاثیر
 و نتایجی بحق تعییندن عاجزدر . بلجیقا مشاهیر ریاضیونندن کنله حادثات
 اجتماعیہ بر مقیاس ادخال ایتدی . اوکا نظراً بو حادثات بر انتظام ریاضی
 ایله وجوده کلیر ؛ مثلاً بر شخصک مقدراتی حقنده اولجه برشی بیله مزایسه کده
 مقدرات اقوام حقنده اولدجه دوعرو استدلالانده بولونا بیلورز . مثلاً
 بر سنه ظرفنده نه قدر نکاح ، جنایات ، قضا ، انتخار اولاجغنی و بو
 ازدواجلردن نه قدر چوجق تولد ایده چکنی بونلرک وقوعدن برسنه اول .

سویلیه بیلرز. واقعا ایستاتستیک اصولاری علم جمعیت و علم اقتصادده بر اهمیت فوق العاده اکتساب ایتدی .

ایستاتستیک علمی و قیله دوغرو ظن اولونان شیرک یا کاش اولدیغنی اثبات ایتدی . از جمله سوسیالیزمک مؤسسلرینه کوره سرمایه و اراضی پیدر پی محدود آلر ایچنده طوبلانیدیغنی قاعده سنی و نائق احصایه کاملاً محو ایتدی . اعداد اثبات ایتدی که بالعکس سرمایه و طوپراق بالعکس دهها زیاده آلرده دوران و انتشار ایدیور .

یکانه و حقیقی اولان قوانین اقتصادیه ایستاتستیک تصدیق و امضا ایتدکاریدر . ایستاتستیک تحلیل عددیسی اولماق سزین وقایعه و قوف اصلاً تام اولامان ه بناءً علیه بر قومک تکامل اجتماعیسنی تتبع ایچون بو کون استفاده اولونان شیرک الک قیتمداری و نائق احصایه در . لکن غایت دقتله ترتیب ایدلمه لی . متوفی تارد جنایاتک تناقصنه دائر احصایات جزایه نک ویردیك معلوماتک نه درجه خطا آلود اولدیغنی اثبات ایتشدی . فی الحقیقه ، جنایات تناقص دکل تبدل ایتدی . بوتون جرائم ایچنده دولاندر یحیلق کیتدکجه تزايد ایدوب اشکال مختلفه تحتنده اودرجه ماهرانه کیزله نیورکه مجرملر اکثریا جزاسز قالبور ؛ و بو نوع جرائم ایستاتستیک اوزرنده کورولمه یور . بناءً علیه و نائق احصایه ده همان اعتماد ایتمه ملی . چونکه ایستاتستیک اینی تنظیم ایدلر سه بعضاً بر منبع خطاده اوله بیلیر .

نتیجه : تاریخ بزه شیمی انسانیتی تحلیل ایدرک اونی آکلاتمایه چالیشیور . علما ارتق حادثات تاریخیه بی بر ترکیب کیوی ، بر جسمک سقوطی کبی تتبع ایدیورلر . بونک ایچین شیمیکی مورخلر معلومات واسعه یه ، نافذ ، دقیق ، ذره شکاف بر قدرت نظریه و محلیایه مالک اوله رق صرف علمه مستند حاکمات راستپرو رانده بولونمالیدرلر . استانبول : ۱۴ تشرین ثانی ۱۳۲۴